

УДК 339.54

Попель С.А.,
канд. екон. наук, старш. наук. співроб. відділу дослідження
проблем адміністрування митних платежів,
Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики
Університету державної фіскальної служби України

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Постановка проблеми. Одним із найбільш універсальних видів транспорту, що використовується в міжнародній торгівлі, є водні транспортні засоби. Вони відіграють надзвичайно важливу роль у формуванні всіх зовнішньоекономічних зв'язків (на водні транспортні засоби припадає майже 90% всіх світових вантажних перевезень), особливо з країнами далекого зарубіжжя, й характеризується високою ефективністю перевезень порівняно з іншими видами транспорту.

Водний транспорт є важливою галуззю економіки України. Його ефективне функціонування є необхідним чинником сталого розвитку економіки України. Саме тому, забезпечення ефективного здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів є особливо важливим завданням, яке стоїть перед органами доходів і зборів України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань, пов'язаних з особливостями здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, присвячена незначна кількість наукових досліджень, серед яких варто виділити дослідження таких науковців, як: Артеменко А. В., Руда Т. В. [1], Дяченко О. О., Мороз Б. І. [2], Федотов О. П. [3].

Проте, сьогодні залишається ще багато дискусійних питань щодо особливостей здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, зокрема питань, що стосуються нормативно-правового забезпечення зазначеної сфери діяльності органів доходів і зборів.

Постановка завдання. З огляду на актуальність проблеми, основна мета статті полягає у дослідженні особливостей здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основними нормативно-правовими актами, які регулюють особливості здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, є: Митний кодекс України [4]; Кодекс торговельного мореплавства України [5]; Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку переміщення товарів у пунктах пропуску через державний кордон, що розташовані на території морських портів України, під час контейнерних перевезень у прямому змішаному сполученні» [6]; Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» [7]; Постанова Кабінету міністрів України «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» [8].

Проте, основоположним нормативним актом є Постанова Кабінету міністрів України «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» від 21.05.2012 р. № 451 (зі змінами).

Цією постановою затверджено технологічні схеми пропуску та здійснення митного контролю різних видів транспортних засобів, зокрема «Типову технологічну схему пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» та «Типову технологічну схему здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон».

Відповідно до Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, визначено процедури пропуску через державний кордон для зазначених категорій через державний кордон України та виписано послідовність здійснення прикордонного і митного контролю, а також інших видів контролю під час пропуску через державний кордон.

Процедура пропуску через державний кордон осіб, водних, транспортних засобів перевізників і товарів розпочинається з того, що уповноважені представники адміністрації порту, аеропорту, прикордонної залізничної станції чи перевізників, які здійснюють рейсові або позарейсові перевезення подають інформацію про в'їзд у пункт пропуску осіб та транспортних засобів органу охорони державного кордону і митному органу (щонайменше за 4 години до приходу судна в порт).

Після в'їзду (прибуття) у пункт пропуску декларант, уповноважена ним особа або перевізник заявляє про готовність до контролю і пред'являє посадовим особам органу охорони державного кордону і митного органу документи, установлені МКУ, нормативно-правовими актами та міжнародними договорами (зокрема, Конвенцією про полегшення міжнародного морського судноплавства).

Особи, транспортні засоби і товари пропускаються через державний кордон після здійснення відповідно до вимог нормативно-правових актів щодо прикордонного та митного контролю, у разі морського, річкового та поромного сполучення – контролю суден з метою забезпечення безпеки плавання [8].

Для забезпечення безпеки мореплавства портовий оператор проводить перевірку маси брутто контейнерів, що плануються для завантаження на судно. Результати проведення обов'язкової перевірки маси брутто подаються портовим оператором морському агентові. Перевірка маси брутто контейнерів проводиться за товаросупровідними (товаротранспортними) документами, а в разі відсутності документів, що підтверджують масу брутто контейнера, проводиться його зважування за рахунок представника вантажовласника.

У разі функціонування в морському порту ІСПС відомості щодо результатів проведення перевірки маси брутто контейнерів передаються від портового оператора морському агентові з використанням такої системи.

У випадках, установлених законодавством, товари пропускаються через державний кордон після здійснення посадовими особами органів виконавчої влади, на які відповідно до законодавства покладено здійснення санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей, зазначених видів державного контролю В інших випадках зазначені види контролю здійснюються у формі попереднього документального контролю.

Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів, у тому числі яхт, не оформлених у режим тимчасового ввезення, у пунктах пропуску не може перевищувати 30 днів [8].

Контроль осіб, транспортних засобів і товарів вважається закінченим, якщо в товаросупровідних (товаротранспортних) документах на транспортний засіб і товари проставлено відповідні відмітки посадовими особами митного органу, інших контролюючих органів (у разі проведення державного контролю посадовими особами цих органів) стосовно підконтрольних вантажів або якщо за результатами перевірки паспортних документів осіб у передбачених законодавством випадках (зокрема, проходження через "зелені коридори", зони спрощеного контролю) уповноваженими службовими особами підрозділу охорони державного кордону і посадовими особами митного органу надано усний дозвіл на пропуск через державний кордон.

Основні аспекти здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними через митний кордон України, у пунктах пропуску для морського, річкового та поромного сполучення через державний кордон, а також послідовність дій посадових осіб митних органів визначено Типовою технологічною схемою здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон.

Відповідно до цієї технологічної схеми агентська організація зобов'язана не пізніше, ніж за одну добу до прибуття судна закордонного плавання в порт призначення на митній території України подати органу доходів і зборів інформацію в електронному вигляді про товари, прийняті до перевезення у контейнерах у порт призначення на митній території України. Така інформація використовується органом доходів і зборів виключно для визначення форми та обсягу контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства з питань державної митної справи. У разі коли агентською організацією (морським агентом) митному органу, в зоні діяльності якого розташований порт, не подано в установленому порядку інформацію про товари, прийняті до перевезення у контейнерах у порт призначення на митній території України, органи управління портом не дозволяють капітанові судна закордонного плавання заходити до акваторії порту.

Варто зазначити, що цією технологічною схемою розмежовується митний контроль суден закордонного плавання, що прибувають на митну територію України або вибувають за її межі та митний контроль транспортних засобів і товарів, що переміщуються на суднах закордонного плавання, що зумовлено наявністю певних розбіжностей.

Розглянемо більш детально особливості здійснення митного контролю на водних транспортних засобах. Митний контроль суден закордонного плавання здійснюється, як правило, документально у

приміщеннях митних органів у такій черговості: 1) аварійні судна; 2) пасажирські судна; 3) вантажно-пасажирські судна; 4) лінійні судна; 5) танкерні судна; 6) інші судна у порядку їх прибуття.

Митний контроль товарів, валютних та інших цінностей осіб, яким дозволено відвідання судна закордонного плавання під час здійснення контролю комісією, провадиться шляхом усного або письмового декларування.

Для здійснення митного контролю капітан судна або інша особа, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном, подає з використанням наявних засобів комунікації документи, передбачені МКУ, зобов'язання капітана судна про реімпорт (реекспорт) судна закордонного плавання за формою, встановленою Мінфіном, і зобов'язання капітана судна, яке плаває під Державним Прапором України, про те, що закуплені за кордоном суднові припаси, зокрема запаси споживання, не будуть винесені із судна [8].

Подані документи повинні бути скріплені печаткою судна, засвідчені підписом капітана судна або іншої особи, що входить до командного складу судна і належним чином уповноважена на це капітаном або уповноваженим працівником агентської організації (морським агентом). Посадова особа митного органу здійснює оформлення поданих документів у порядку, встановленому Мінфіном.

Декларування судна, що переміщується через митний кордон України як товар на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту), здійснюється у відповідному митному режимі з поданням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа, що заповнюється в установленому Мінфіном порядку.

Митний огляд судна закордонного плавання здійснюється з метою перевірки відомостей, зазначених у документах. На суднові приміщення з предметами, що не підлягають пропуску через митний кордон, накладається митне забезпечення у порядку, встановленому Мінфіном. У разі виявлення контрабанди, порушення митних правил посадова особа митного органу має право продовжити строк перебування судна закордонного плавання під митним контролем.

Після закінчення митного контролю митний орган проводить реєстрацію документів, у яких відображаються результати митного контролю та митного оформлення, і веде їх облік у порядку, встановленому Мінфіном.

Митний контроль транспортних засобів і товарів, що переміщуються на суднах закордонного плавання має певні відмінності від митного контролю суден закордонного плавання. Зазначимо основні особливості здійснення митного контролю таких транспортних засобів та товарів [8].

Митний орган веде облік транспортних засобів і товарів, що вивантажуються із судна закордонного плавання. У разі виявлення розбіжностей між фактичною кількістю транспортних засобів і товарів та даними, зазначеними у вантажних документах, або у разі виявлення пошкоджених із слідами розпакування вантажних місць капітаном судна або іншою уповноваженою перевізником особою складається акт-повідомлення, який підписується представниками адміністрації порту і митного органу.

Після розвантаження судна закордонного плавання в генеральному акті, який підписується представниками адміністрації порту, митного органу і судна, зазначається кількість місць та маса зданих судном і прийнятих портом товарів. Один примірник генерального акта зберігається в митному органі.

Відповідно до переліку товарів, що підлягають державному контролю, у разі переміщення їх через митний кордон України та поданих товаротранспортних (товаротранспортних) документів посадова особа митного органу визначає вид (види) державного контролю та форму його проведення (попередній документальний контроль посадовою особою митного органу або державний контроль посадовими особами відповідних контролюючих органів).

У пунктах пропуску санітарно-епідеміологічний, ветеринарно-санітарний, фітосанітарний, радіологічний та екологічний види контролю здійснюються митними органами у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення таких видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій.

За згодою декларанта чи уповноваженої ним особи митний контроль товарів, що перевозяться у контейнерах, може здійснюватися в зонах митного контролю вантажних митних комплексів. Переміщення товарів у контейнерах із зони митного контролю пункту пропуску в зону митного контролю вантажного митного комплексу або у зворотному напрямку здійснюється під контролем митного органу.

Дозвіл митного органу на вивезення транспортних засобів і товарів із зони митного контролю і порту надається на підставі оформлених митних декларацій або інших документів, передбачених законодавством з питань державної митної справи, у порядку, встановленому Мінфіном.

До початку завантаження на судно закордонного плавання транспортних засобів і товарів декларант або уповноважена ним особа подає митному органу доручення на навантаження. Підставою для оформлення такого доручення є митна декларація з відміткою митного органу про закінчення митного контролю. Оформлене митним органом доручення на навантаження є підставою для завантаження зазначених у ньому транспортних засобів і товарів на судно закордонного

плавання. Після закінчення завантаження судна закордонного плавання декларант або уповноважена ним особа подає митному органу вантажні документи для пропуску транспортних засобів і товарів через митний кордон.

Після завершення митного контролю вибуття судна в приміщеннях митних органів та/або контролю на судні митний орган документально підтверджує пропуск транспортних засобів і товарів через митний кордон у порядку, встановленому Мінфіном [8].

Варто зазначити, що 10.03.2015 року Міністерством фінансів України було видано Наказ МФУ «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» № 308, яким визначається порядок виконання митних формальностей при переміщенні водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними (рис. 1).

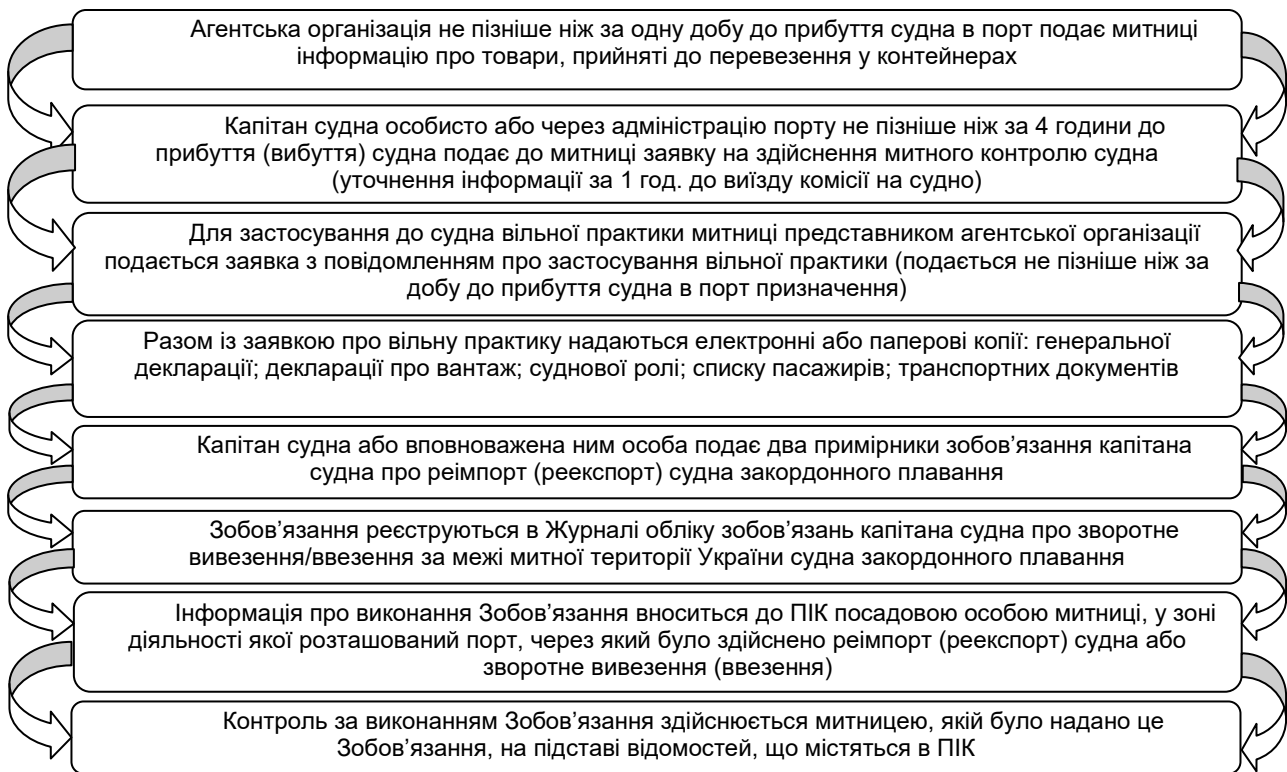

Рис. 1. Порядок виконання митних формальностей при переміщенні водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними

Джерело: [7]

Вищезазначеним наказом, також окремо визначено особливості здійснення митних формальностей: відносно судна; відносно товарів, які переміщуються на суднах; відносно суден і товарів, що переміщуються ними.

Розглянемо детальніше здійснення митних формальностей для кожного випадку окремо. Здійснення митних формальностей відносно судна зазначеним нормативним актом розділено на три етапи: підготовка до митних формальностей, порядок здійснення митних формальностей відносно судна, що прибуває на митну територію України, порядок здійснення митних формальностей відносно судна, що вибуває за межі митної території України.

Процес підготовки до митних формальностей можна зобразити за допомогою рис. 2.

Також, варто зазначити, що відповідно до Наказу МФУ «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» № 308, до складу митного наряду для здійснення митних формальностей відносно судна за рішенням керівництва митниці можуть залучатись співробітники інших структурних підрозділів митниці. Загальне керівництво діями митного наряду в усіх випадках здійснює старший митного наряду. Часом початку роботи митного наряду у складі комісії вважається момент надання капітаном судна або уповноваженою особою всіх необхідних документів.

Далі розглянемо порядок здійснення митних формальностей відносно судна, що прибуває на митну територію України. Загальний вигляд порядку здійснення митних формальностей відносно судна, що прибуває на митну територію України, можна зобразити за допомогою рис. 3.

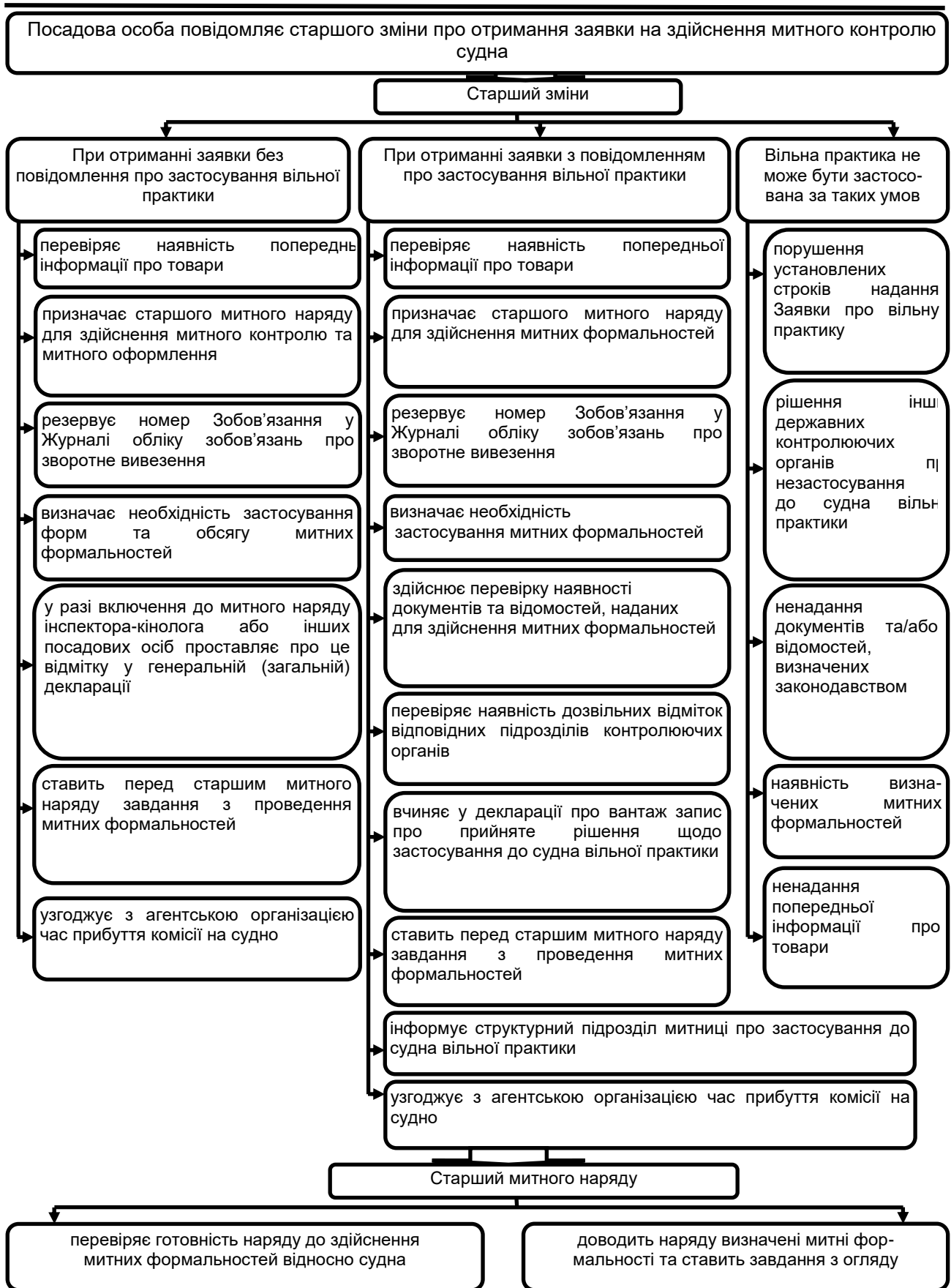

Рис. 2. Підготовка до митних формальностей

Джерело: [7]

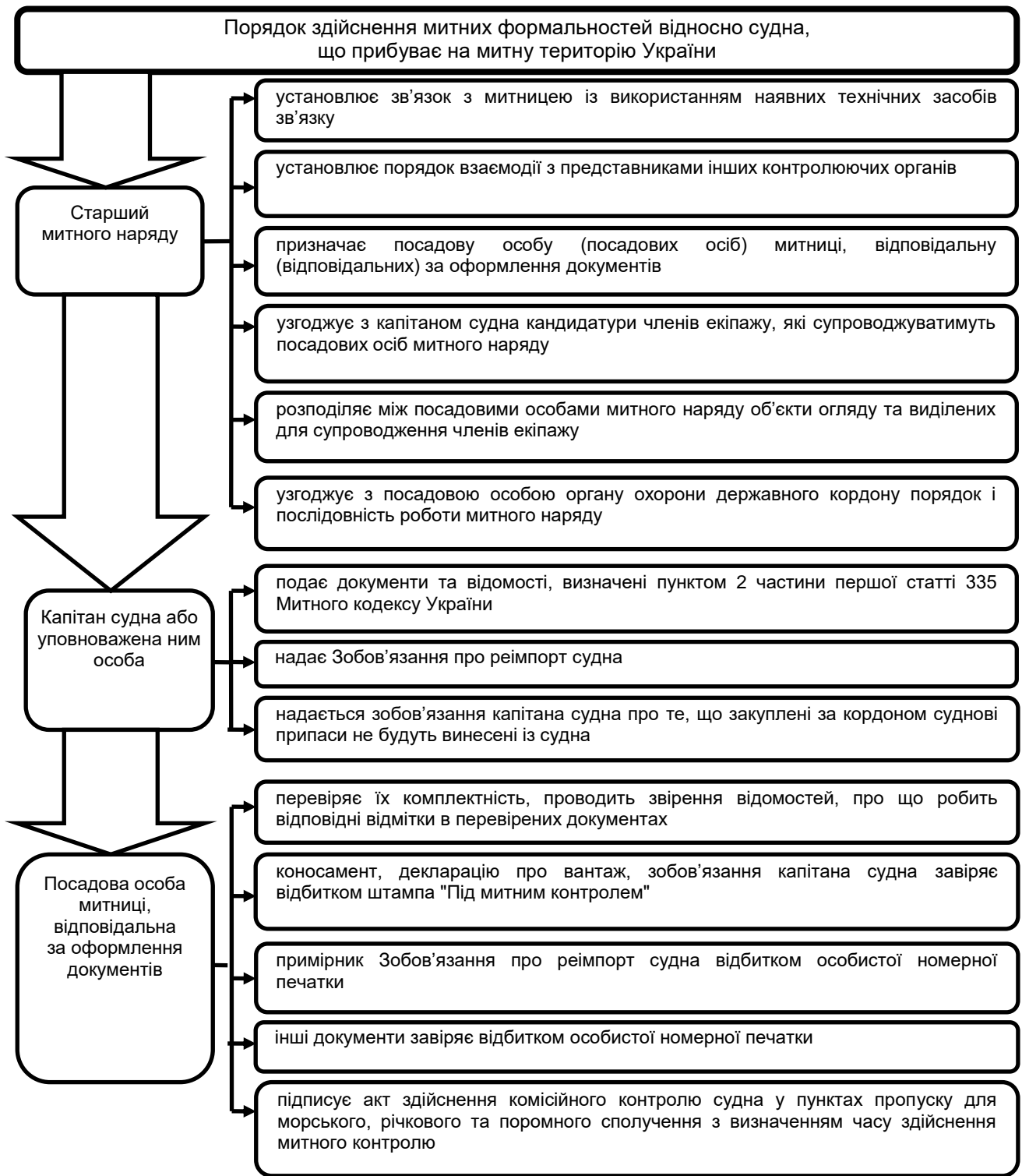

Рис. 3. Порядок здійснення митних формальностей відносно судна, що прибуває на митну територію України

Джерело: [7]

Митні формальності відносно судна, що вибуває за межі митної території України, є практично ідентичними до митних формальностей відносно судна, що прибуває на митну територію України, проте вони мають певні відмінності. Ці відмінності, в першу чергу, стосуються дій капітана судна або вповноваженої ним особи та посадової особи митниці відповідальної за оформлення документів. Відобразимо процес здійснення митних формальностей відносно судна, що вибуває за межі митної території України, за допомогою рис. 4.

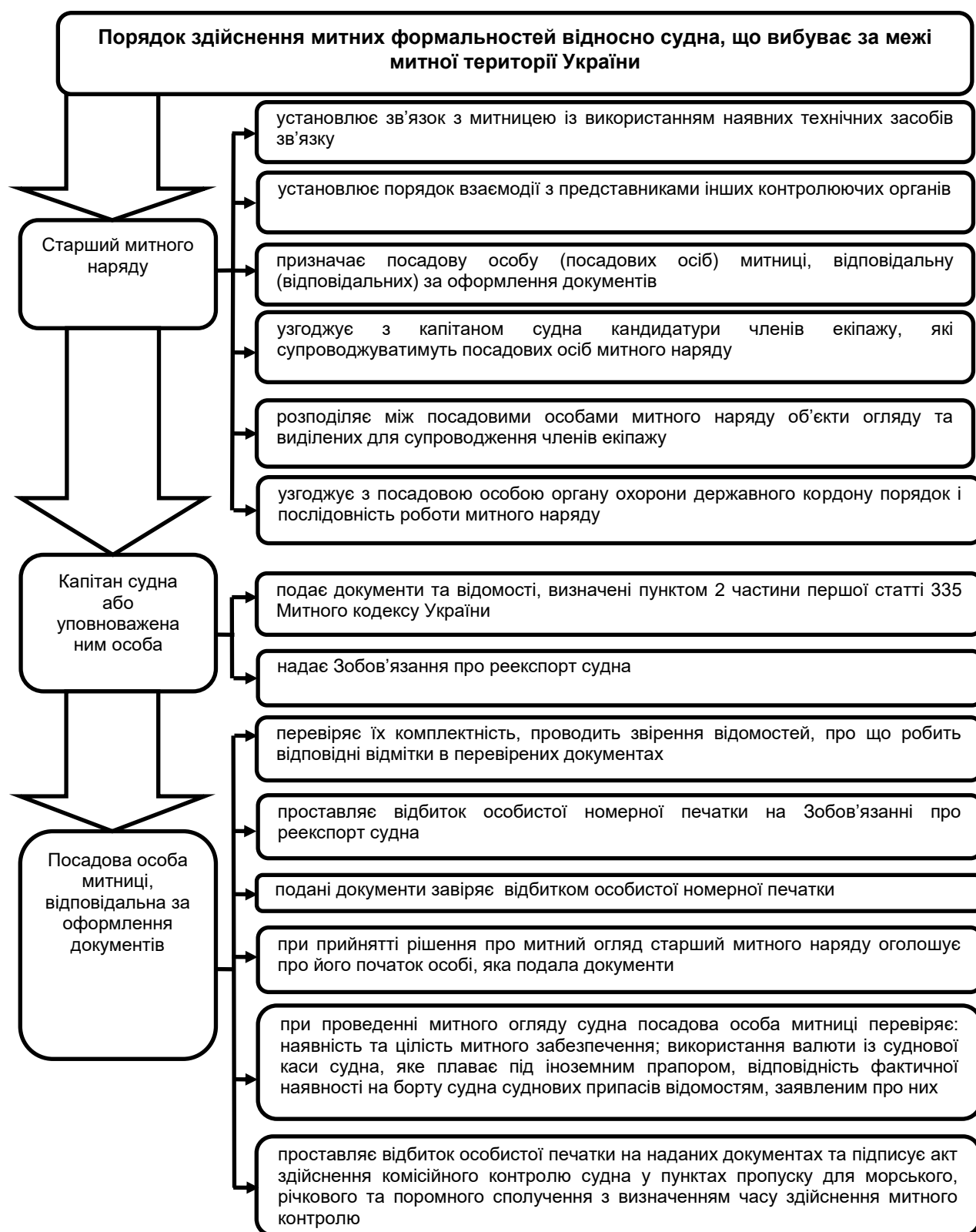

Рис. 4. Порядок здійснення митних формальностей відносно судна, що вибуває за межі митної території України

Джерело: [7]

Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті» № 308 також розмежовуються митні формальності відносно товарів, які переміщуються на судах при ввезенні з-за кордону (рис. 5) та митні формальності відносно товарів, які переміщуються на судах при вивезенні за кордон (рис. 6).

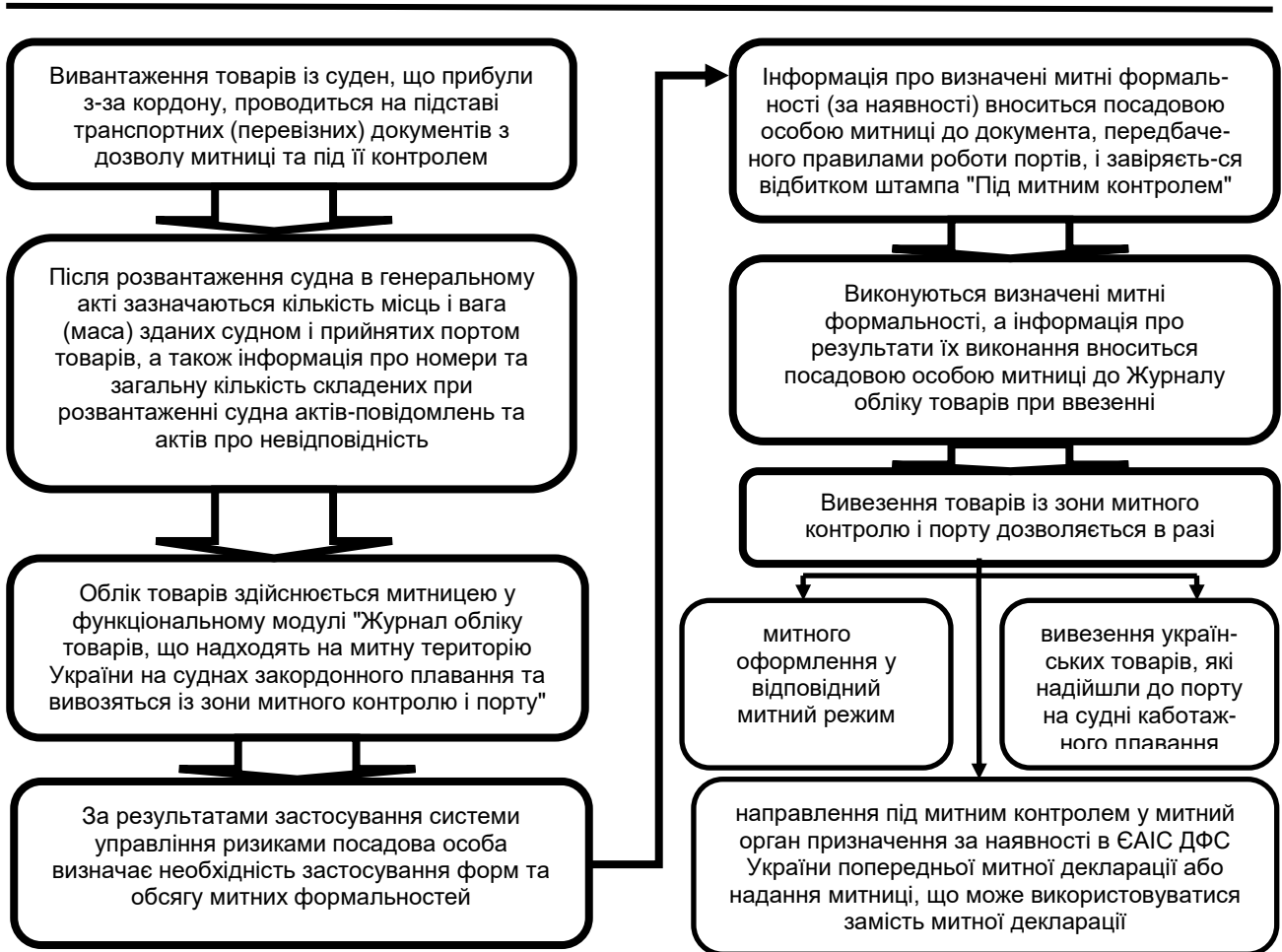

Рис. 5. Порядок здійснення митних формальностей відносно товарів, які переміщуються на судах при ввезенні з-за кордону

Джерело: [7]

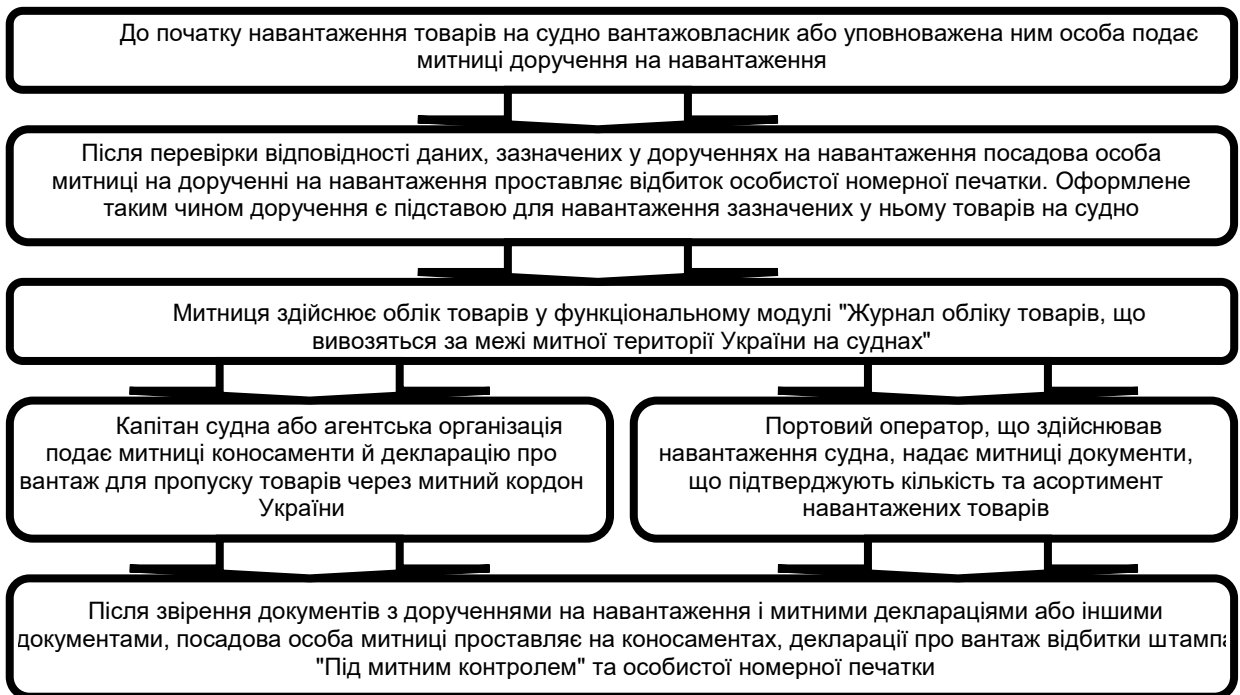

Рис. 6. Порядок здійснення митних формальностей відносно товарів, які переміщуються на судах при вивезенні за кордон

Джерело: [7]

Крім того, вищезазначеним нормативним актом визначені особливості здійснення митних формальностей відносно окремих категорій суден і товарів, що переміщуються ними. Зокрема, визначено порядки здійснення митних формальностей для таких категорій суден, як: судна каботажного плавання, судна лоцманської та інших служб порту, військові кораблі та судна забезпечення військово-морських сил, круїзні судна та поромні перевезення.

Висновки з проведеного дослідження. Детальний аналіз нормативно-правових актів, які регламентують особливості здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, дає можливість стверджувати наступне:

– митний контроль та митне оформлення водних транспортних засобів характеризується значною складністю та непрозорістю здійснення;

– нормативно-правові акти, що унормовують зазначене питання, містять норми, які суперечать один одному, нечітко прописують процедуру здійснення митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, що створює можливість для зловживань;

– відсутнє чітке нормативно-правове врегулювання питання щодо впровадження попереднього інформування в морських пунктах пропуску та функціонування ІСПС;

– відсутність єдиного підходу до використання програмного продукту у процесі здійснення митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Така ситуація вимагає напрацювання пропозицій та внесення змін і доповнень до законодавчих актів, що регламентують особливості здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Бібліографічний список

1. Руда Т.В. Cargo Targeting як один із напрямів автоматизації процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України / Т.В. Руда, А.В. Артеменко // Інституційні перетворення у фіскальній системі України : мережеве видання за результатами круглого столу (м. Хмельницький, 12-13 травня 2017 року). – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України. – 2017. – С. 71-75.

2. Мороз Б.І. Розробка автоматизованої системи митного контролю на морському транспорті / Б.І. Мороз, О.О. Дяченко // Системные технологии. – 2014. – № 5 (94). – С. 55-64.

3. Федотов О.П. Розробка та погодження технологічних схем з процедур пропуску та здійснення митного контролю на державному кордоні України: невизначена проблема / О.П. Федотов // Актуальні проблеми держави і права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v57/57.pdf>.

4. Митний кодекс України : кодекс, прийн. Верховною Радою України 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92-15/stru#Stru>.

5. Кодекс торговельного мореплавства України : кодекс, прийн. Верховною Радою України від 23.05.1995 № 176/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>.

6. Про затвердження Порядку переміщення товарів у пунктах пропуску через державний кордон, що розташовані на території морських портів України, під час контейнерних перевезень у прямому змішаному сполученні : Постанова Кабінету міністрів України від 02 квітня 2009 р. № 320 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/320-2009-%D0%BF>.

7. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті : Наказ Міністерства фінансів України від 10 березня 2015 р. № 308 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15>.

8. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними : Постанова Кабінету міністрів України від 21 травня 2012 р. № 451 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF/page>.

References

1. Ruda, T.V. and Artemenko, A.V. (2017), "Cargo Targeting as one of the areas of automation of procedures for customs control and customs clearance of water vehicles at checkpoints across the state border of Ukraine", *Instytutsiini peretvorennia u fiskalnii systemi Ukrainy* [Institutional transformations in the fiscal system of Ukraine], *merzheve vydannia za rezultatamy kruhloho stolu* [network publication based on the results of the round table], (Khmelnyskyi, 12-13 May 2017), Research Center for Customs Affairs of the Research Institute of Fiscal Policy of the University of the State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine, pp. 71-75.

2. Moroz, B.I. and Diachenko, O.O. (2014), "Development of the automated system of customs control on sea transport", *Sistemnye tekhnologii*, no. 5 (94), pp. 55-64.

3. Fedotov, O.P. "Development and approval of technological schemes on the procedures for admission and customs control at the state border of Ukraine: an undetermined problem", available at: <http://www.apdp.in.ua/v57/57.pdf> (access date October 25, 2017).

4. Verkhovna Rada Ukrainy (2012), *Mytnyi kodeks Ukrainy* [Customs code of Ukraine], Zakon Ukrainy dated 13.03.2012 no. 4495-VI, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92-15/stru#Stru> (access date October 25, 2017).

5. Verkhovna Rada Ukrainy (1995), *Kodeks torhovelnoho moreplavstva Ukrainy* [Code of Merchant Shipping of Ukraine], Zakon Ukrainy dated 23.05.1995 no.176/95-VR, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80>(access date October 25, 2017).

6. Kabinet ministriv Ukrainy (2009), *Pro zatverdzhennia Poriadku peremishchennia tovariv u punktakh propusku cherez derzhavnyi kordon, shcho roztashovani na terytorii morskikh portiv Ukrainy, pid chas konteinernykh perevezen u priamomu zmishanomu spoluchenni* [On Approval of the Procedure for Moving Goods at the Points of Transit through the State Border, located on the territory of Ukrainian Sea Ports, during container traffic in direct mixed traffic], Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy dated 02.04.2009 no. 320, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/320-2009-%D0%BF> (access date October 24, 2017).

7. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2015), *Pro zatverdzhennia Poriadku vykonannia mytnykh formalnostei na morskomu ta richkovomu transporti* [On approval of the procedure for the implementation of customs formalities on sea and river transport], Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy dated 10.03.2015 no. 308, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0486-15> (access date October 30, 2017).

8. Kabinet ministriv Ukrainy (2012), *Pytannia propusku cherez derzhavnyi kordon osib, avtomobilnykh, vodnykh, zaliznychnykh ta povitrianykh transportnykh zasobiv pereviznykiv i tovariv, shcho peremishchuiutsia nymy* [Issues of passage through the state border of persons, car, water, rail and air transport of carriers and goods moved by them], Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy dated 21.05.2012 no. 451, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF/page> (access date October 30, 2017).

Попель С.А. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Мета – дослідження особливостей здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі методи: індукції та дедукції, теоретичного узагальнення, монографічний – при вивченні наукових джерел, дослідженні законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, формування висновків та пропозицій.

Результати. Визначено основні нормативно-правові акти, які регулюють особливості здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів. Проаналізовано «Типову технологічну схему пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» та «Типову технологічну схему здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон». Досліджено порядок виконання митних формальностей при переміщенні водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними. В ході проведеного дослідження визначено, що: митний контроль та митне оформлення водних транспортних засобів характеризується значною складністю та непрозорістю здійснення; нормативно-правові акти, що унормовують зазначене питання, містять норми, які суперечать один одному та загалом нечітко прописують процедуру здійснення митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів; відсутнє чітке нормативно-правове врегулювання питання щодо впровадження попереднього інформування в морських пунктах пропуску та функціонування ІСПС; відсутній єдиний підхід до використання програмного продукту у процесі здійснення митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Наукова новизна полягає у вивченні особливостей здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів, що дає можливість напрацювання пропозицій щодо внесення змін і доповнень до законодавчих актів, які регламентують зазначене питання.

Практична значущість. Основні положення даного дослідження можуть бути використані в процесі напрацювання пропозицій та внесення змін і доповнень до законодавчих актів, що регламентують особливості здійснення процедур митного контролю та митного оформлення водних транспортних засобів.

Ключові слова: водні транспортні засоби, митне оформлення, митний контроль.

Popel S.A. LEGISLATIVE REGULATION PECULIARITIES OF IMPLEMENTING OF WATER VEHICLES CUSTOMS CONTROL AND CUSTOMS FORMALITIES PROCEDURES

Purpose – researching of peculiarities of implementing of water vehicles customs control and customs formalities procedures.

Methodology of research. To achieve the object such methods as induction and deduction, theoretical generalization, monographic (in the process of researching of scientific sources, legislative and normative acts on

implementing of water vehicle Customs Control and Customs Formalities Procedures), abstract and logical (to generalization of theoretical positions and to forming of conclusions and propositions).

Findings. Main legislative and normative acts on implementing of water vehicle Customs Control and Customs Formalities Procedures are identified. Typical Technological plan of passage through the state border of persons, car, water, rail and air vehicles and goods which are moved by them and Typical Technological plan of implementing of Customs Control of water vehicles, carriers and goods which are moved by them, in State Border Checkpoints. The order of implementing of Customs Formalities in the process of passage of water vehicles, carriers and goods which are moved by them, is researched. Next items were identified in the process of researching: significant complexity and non-transparency of implementation are main features of water vehicles Customs Control and Customs Formalities; legislative and normative acts are contradictory and don't clearly describe water vehicles Customs Control and Customs Formalities Procedures; clear legislative and normative regulation of items on implementation of preliminary informing in See Checkpoints and on using of ISPU is absent; common approach to using of software product in the process of implementing water vehicles Customs Control and Customs Formalities is absent too.

Originality consists in studying the peculiarities of the implementation of customs control and customs clearance procedures for water vehicles, which makes it possible to elaborate proposals for amendments and additions to legislative acts regulating this issue.

Practical value. Main statements of this research can be involved into the process of working out of propositions and making changes and additions in legislative and normative acts, by the help of which Peculiarities of implementing of water vehicles Customs Control and Customs Formalities Procedures are regulated.

Key words: water vehicles, Customs Formalities, Customs Control.

Попель С.А. НОРМАТИВНОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОСОБЕННОСТЕЙ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРОЦЕДУР ТАМОЖЕННОГО КОНТРОЛЯ И ТАМОЖЕННОГО ОФОРМЛЕНИЯ ВОДНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

Цель – исследование особенностей осуществления процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели использованы следующие методы: индукции и дедукции, теоретического обобщения, монографический – при изучении научных источников, исследовании законодательных и других нормативно-правовых актов по вопросам осуществления процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств; абстрактно-логический – для обобщения теоретических положений, формирования выводов и предложений.

Результаты. Определены основные нормативно-правовые акты, регулирующие особенности осуществления процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств. Проанализированы «Типовая технологическая схема пропуска через государственную границу лиц, автомобильных, водных, железнодорожных и воздушных транспортных средств перевозчиков и товаров, перемещаемых ими» и «Типовая технологическая схема осуществления таможенного контроля водных транспортных средств перевозчиков и товаров, перемещаемых ими, в пунктах пропуска через государственную границу». Исследован порядок выполнения таможенных формальностей при перемещении водных транспортных средств перевозчиков и товаров, перемещаемых ими. В ходе проведенного исследования установлено, что: таможенный контроль и таможенное оформление водных транспортных средств характеризуется значительной сложностью и непрозрачностью осуществления; нормативно-правовые акты, которые нормируют данный вопрос, содержат нормы, противоречащие друг другу и в целом нечетко прописывающие процедуру осуществления таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств; отсутствует четкое нормативно-правовое урегулирование вопроса по внедрению предварительного информирования в морских пунктах пропуска и функционирования ИСПС; отсутствует единый подход к использованию программного продукта в процессе осуществления таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств.

Научная новизна заключается в изучении особенностей осуществления процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств, что дает возможность выработки предложений по внесению изменений и дополнений в законодательные акты, регламентирующие данный вопрос.

Практическая значимость. Основные положения данного исследования могут быть использованы в процессе выработки предложений и внесении изменений и дополнений в законодательные акты, регламентирующие особенности осуществления процедур таможенного контроля и таможенного оформления водных транспортных средств.

Ключевые слова: водные транспортные средства, таможенное оформление, таможенный контроль.